

POSTANOWIENIE

Dnia 18 września 2013 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Anna Owczarek

w sprawie ze skargi A. W.
o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku
Sądu Okręgowego w W. z dnia 27 maja 2010 r.,
w sprawie z powództwa M. B.
przeciwko E. F. i A. W.
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 18 września 2013 r.,

- 1) odrzuca skargę w części dotyczącej wyroku Sądu Okręgowego w W. z dnia 27 maja 2010 r. oddalającego apelację pozwanej . F.,**
- 2) odmawia przyjęcia skargi do rozpoznania w pozostałej części.**

Uzasadnienie

Pozwany A.W. wniósł o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku Sądu Okręgowego z dnia 27maja 2010 r., oddalającego apelacje wniesione przez niego oraz przez pozwaną E. F. od wyroku Sądu Rejonowego w W. z dnia 7 stycznia 2010 r., którym zasądzona została od pozwanych solidarnie na rzecz powoda M. B. kwota 70.272 zł wraz z ustawowymi odsetkami z tytułu wynagrodzenia z umowy o prace projektowe.

Pozwany jako podstawę skargi wskazał naruszenie:

- art. 452 k.c. polegające na jego niezastosowaniu i tym samym uznaniu, że spełnienie świadczenia do rąk osoby nieuprawnionej do jego przyjęcia stanowi prawidłowe wykonanie zobowiązania pomimo niepotwierdzenia takiego przyjęcia świadczenia przez wierzyciela;
- art. 65 § 1 w zw. z art. 635 i 644 k.c. polegające na błędnym przyjęciu, że oświadczenie złożone przez pozwaną w piśmie z dnia 19 września 2006 r. nie wywołało skutku w postaci odstąpienia od umowy, a w przypadku uznania oświadczenia za skuteczne - że zastosowanie znajdowałby art. 644 k.c., a nie art. 635 k.c.;
- art. 479¹² § 1 k.p.c. polegające na zaniechaniu pominięcia powołanych przez powoda twierdzeń i dowodów, pomimo braku wykazania, że ich powołanie w pozwie nie było możliwe lub potrzeba ich powołania wynikła później.

W oparciu o te podstawy pozwany wnosil o stwierdzenie, że zaskarżony wyrok jest niezgodny z art. 452 k.c., art. 65 § 1 w zw. z art. 635 i 644 k.c. oraz art. 479¹² k.p.c.

Sąd Najwyższy zważył:

1) W pierwszym rzędzie rozważyć należy dopuszczalność wniesienia skargi o stwierdzenie niezgodności prawomocnego wyroku z prawem przez współuczestnika sporu po stronie biernej na rzecz innego współuczestnika.

Jak wynika z akt sprawy pozwani A. W. i E. F. są współnikami spółki cywilnej Pracownia Projektowa A., a zasądzona solidarnie kwota obejmuje wynagrodzenie za wykonanie przez powoda projektów instalacji sanitarnej dla oznaczonych budynków na podstawie umowy zawartej przez nich jako

zamawiających. Zgodnie z art. 864 k.c. wspólnicy spółki cywilnej solidarnie odpowiadają za zobowiązania spółki. Wierzytelność powoda powstała w związku ze zobowiązaniem wspólników spółki, której źródłem była czynność prawna. Oznacza to, że wierzyciel mógł żądać całości lub części świadczenia od każdego wspólnika z osobna, od kilku z nich bądź od wszystkich wspólników łącznie, a spełnienie świadczenia przez któregokolwiek z nich zwalniałoby pozostałych (art. 366 § 1 k.c.). Solidarna odpowiedzialność dłużników po stronie pozwanych wspólników spółki cywilnej przesądza o zachodzącym między nimi współuczestnictwie materialnym ze względu na wspólność ich obowiązków (tzw. współuczestnictwo materialne pierwszej grupy - art. 72 § 1 pkt 1 k.c. *in princ.*). Współuczestnictwo materialne może mieć podwójnie materialny charakter ze względu na połączenie wspólności praw lub obowiązków z jednoczesną tożsamością podstawy faktycznej i prawnej. Do tej grupy można zaliczyć np. współuczestnictwo współwłaścicieli, współuczestnictwo dłużników solidarnych, współuczestnictwo małżonków w sprawie o unieważnienie lub o stwierdzenie nieistnienia małżeństwa. Natomiast spory odnoszące się do odpowiedzialności solidarnej lub zobowiązań niepodzielnych mogą mieć, w zależności od sytuacji, charakter kwalifikowany (podwójnie materialny), bądź ograniczać się do pierwszego kryterium ze względu na różną podstawę faktyczną i prawną (por. orzeczenie SN z dnia 17 lutego 1974 r., II CZ 6/64, OSPIKA 1965, z. 3, poz. 62, postanowienie SN z dnia 7 marca 2008 r., III CZ 2/08). Utrwalone jest stanowisko, że solidarność zobowiązania nie stwarza jednak współuczestnictwa koniecznego dłużników, ponieważ istota solidarności biernej polega na tym, że każdy z dłużników zobowiązany jest wobec wierzyciela do spełnienia całego świadczenia, tak jakby był jedynym dłużnikiem, a wierzyciel może - według swego wyboru - żądać spełnienia całości lub części świadczenia od wszystkich dłużników łącznie, od kilku z nich lub od każdego z osobna (por. np. orzeczenia Sądu Najwyższego: z dnia 17 lutego 1964 r., II CZ 6/64, OSNCP 1964, nr 12, poz. 267, z dnia 6 czerwca 1963 r., II CR 585/62, OSNCP 1964, nr 5, poz. 101 lub z dnia 30 października 1969 r., II CR 254/69, OSNCP 1970, nr 9, poz. 151). Do współuczestnictwa między wspólnikami spółki cywilnej pozwanymi o świadczenie z tytułu zobowiązań spółki cywilnej, stwierdzając że współwłasność łączna powstała w wyniku spółki cywilnej, nie zmienia granic współuczestnictwa

koniecznego wpływającego z istoty spornego stosunku prawnego, wprost odniósł się Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 17 stycznia 2003 r., I CK 109/02, OSNC 2004, nr 5, poz. 73). Brak także podstaw do przyjęcia między wspólnikami takiej spółki współuczestnictwa jednolitego (art. 73 § 2 k.p.c.).

Postępowanie wszczynane skargą o stwierdzenie niezgodności prawomocnego wyroku z prawem nie jest przedłużeniem lub kontynuacją postępowania prawomocnie zakończonego (por. uchwała (7) Sądu Najwyższego z dnia 21 października 2005 r., III BZP 1/05, OSNC 2006, nr 5, poz. 78). Konsekwentnie niedopuszczalne jest wniesienie skargi na rzecz innego współuczestnika materialnego i skarga w tej części podlega odrzuceniu na podstawie art. 424⁸ § 1 k.p.c.

2/ Skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia jest środkiem prawnym mającym, poprzez zakwestionowanie zgodności z prawem orzeczenia, przesądzić jedną z przesłanek deliktowej odpowiedzialności odszkodowawczej Skarbu Państwa. Poza interesem prawnym, który legł u podstaw roszczenia, będącego przedmiotem postępowania zakończonego prawomocnym orzeczeniem, Sąd Najwyższy rozpoznając skargę na bezprawność żadnego innego interesu prawnego nie bada i nie powinien badać.

Judykatura Sądu Najwyższego jednolicie przyjmuje, że niezgodność z prawem prawomocnego wyroku w rozumieniu art. 424¹ k.p.c. zachodzi wtedy, gdy zaskarżony wyrok można uznać za niewątpliwie sprzeczny z zasadniczymi i niepodlegającymi różnej wykładni przepisami, z ogólnie przyjętymi standardami rozstrzygnięć, gdy był wynikiem szczególnie rażąco błędnej wykładni lub niewłaściwego zastosowania prawa (por. wyrok SN z dnia 4 stycznia 2007 r., V CNP 132/06, OSNC 2007, nr 11, poz. 174; wyrok SN z dnia 7 lipca 2006 r., I CNP 33/06, OSNC 2007, nr 2, poz. 35; wyrok SN z dnia 31 marca 2006 r., IV CNP 25/05, OSNC 2007, nr 1, poz. 17). Nie sposób przyjąć, aby podniesione w podstawach skargi pozwanego A. W. naruszenia art. 452 k.c. oraz art. 65 § 1 w zw. z art. 635 i 644 k.c. wykazały wskazane przesłanki. Sąd Okręgowy przyjął w podstawie faktycznej rozstrzygnięcia, że pozwani bezpodstawnie uchylili się od odbioru zamówionego dzieła, zatem nadal istniało ich zobowiązania do zapłaty

powodowi umówionego wynagrodzenia. Zasądzenie tego wynagrodzenia pozostaje bez związku z twierdzeniem, że art. 452 k.c. został rażąco naruszony ze względu na spełnienie świadczenia przez powoda do rąk osoby nieuprawnionej. Z bezspornych okoliczności wynika, że dokumentacja została wydana przez powoda inwestorom zastępczym i wykorzystana przez nich w robotach budowlanych. Następne zmiany wynikały z nowych zaleceń inwestora i ich wprowadzenie wykraczało poza umowę stron. Sąd Okręgowy stwierdzając, że oświadczenie zawarte w piśmie z dnia 19 września 2006 r. nie stanowiło odstąpienia od umowy, prawidłowo posłużył się dyrektywą wykładni językowej oraz kryteriami wskazanymi w art. 65 § 1 k.c. Brak podstaw do przyjęcia, że zaskarżony wyrok w sposób rażący naruszał także ten przepis. Z kolei podniesione przez skarżącego naruszenie art. 479¹² k.p.c. nie zostało umotywowane, stąd uchylało się spod oceny Sądu Najwyższego.

W powyższym zakresie skargę należało zatem uznać za oczywiście bezzasadną, co zgodnie z art. 424⁹ k.p.c. usprawiedliwiało odmowę przyjęcia jej do rozpoznania przez Sąd Najwyższy.

Z tych względów Sąd Najwyższy postanowił jak wyżej.